

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/68/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211224147
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4211224147.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti povinnému: U. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XXX, o vymoženie 1.494,57 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 25. septembra 2012 č. k. 7Er/1759/2011-10, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Povinnému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad Bratislava, Záhradnícka 60 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. 7Er/1759/2011, EX 15496/11. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok), § 35, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 39, § 52 ods. 1 - 3, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 171/2005 Z. z., § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 25 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okrem predmetných ustanovení súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a mal za to, že v danom prípade nebolo možné formuláciu rozhodcovskej doložky považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu alebo platnú rozhodcovskú doložku. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto bola v zmysle Občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň poukázal na skutočnosť, že nešlo o individuálne dojednanie tejto doložky, na ktoré by povinný, teda spotrebiteľ, bol zvlášť upozornený, ktoré by bolo s povinným zvlášť dojednané, on by bol s týmto ustanovením zmluvy súhlasil a prejavil by svoj súhlas podpisom. Podpis na úverovej zmluve nebolo možné považovať zároveň aj za prejav súhlasu s rozhodcovskou doložkou, pretože na jej platnosť bolo nevyhnutné jej individuálne dojednanie a individuálny prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu podpisom, ktorý v tomto prípade nebol dodržaný. Povinný sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdal vopred svojich práv, čo bolo v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej

rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nebol vykonateľný a nemohol byť ani exekučným titulom, pretože nebol spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúvaní toho, či je predložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd zamerával aj na zistenie, či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch, išlo o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvého stupňa zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to bolo možné vychádzať z toho, že ak neexistoval rozhodcovský rozsudok, ktorý bol spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia bola neprípustná, čo bol dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie v zákonnej lehote oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytykal nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúvavacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. S poukazom na § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku namietal, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má tie isté vlastnosti ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu SR, z čoho vyplýva, že je prekážkou pre opätovné prejednanie veci, je právne záväzný a po uplynutí lehoty na plnenie je vykonateľný, teda je spôsobilý byť podkladom pre výkon exekúcie. Dodal, že z ustanovenia § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vyplýva, že ak sú splnené dôvody podľa § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní, exekučný súd je oprávnený a povinný len zastaviť exekúciu, a nie nevydať poverenie. Zároveň poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora C-40/08, kde v bode 37 sa uvádza, že ak sa má zabezpečiť stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených na podanie týchto opravných prostriedkov (rozsudky z 30. septembra 2003 Köbler, C-224/01, Zb. s I-10239, bod 38; zo 16. marca 2006 Kapferer, C-234/04, Zb. S. I-2585, bod 20; ako aj z 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, bod 22). Dodal, že podľa Súdneho dvora zásada procesnej autonómie nemôže vyžadovať...aby vnútroštátny súd kompenzoval nielen opomenutie procesného charakteru spotrebiteľa, ktorý nepozná svoje práva,... a taktiež, aby exekučný súd úplne nahradil celkovú pasivitu spotrebiteľa v spore pred rozhodcami, ak sa spotrebiteľ nezúčastní na rozhodcovskom konaní a nepodá ani žalobu o neplatnosť rozhodcovského rozsudku (bod 47 rozhodnutia C-40/08). Súdny dvor postavil svoj záver na zásade rovnocennosti, podľa ktorej ochrana garantovaná spotrebiteľovi pri posudzovaní právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v rámci exekučného konania musí byť porovnateľná s ochranou garantovanou mu vnútroštátnym právom v rámci exekučnej fázy iných rozhodnutí. Vzhľadom na vyššie uvedené zastal názor, že nemožno vyvodzovať z európskeho práva za súčasného právneho stavu záver, podľa ktorého by exekučný súd mal povinnosť preskúmať exekučný titul a nahradiť tak pasivitu spotrebiteľa, ktorý síce vedel o svojich právach, no neuplatnil si ich. Rovnako z uvedeného podľa neho vyplývalo, že komunitárne právo neukladá vnútroštátnemu exekučnému súdu žiadne iné priame povinnosti preskúmať vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, okrem prípadu, že by bola narušená zásada rovnocennosti. Zároveň dal do pozornosti, že v období do 31. 12. 2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka, ako aj poukázal na to, že zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku a v zákone o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. S poukazom na dôvodovú správu k ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka zastal názor, že úvahy a postup súdu nie sú správne. Záverom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 11/2010 zo dňa 26. 09. 2011.

Sudkyňa súdu prvého stupňa predložila vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienila vyhovieť, pretože rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka považovala za vecne správne (§ 374 ods. 4 OSP).

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 10 ods. 1 OSP vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdiť.

V prejednávanej veci sa oprávnený svojím návrhom, spísaným pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 09. 12. 2011, domáhal vykonania exekúcie pre vymoženie sumy 1.494,57 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom je Rozsudok Rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. zo dňa 23. 03. 2011 sp. zn. EP 80726/10, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02. 05. 2011 a vykonateľnosť dňa 06. 05. 2011. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podal súdny exekútor prvostupňovému súdu dňa 22. 12. 2011, o ktorej súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov v ňom uvedených zamietol.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. 10. 2008) sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti, a teda platnosti) treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formulácia rozhodcovskej doložky, obsiahnutá v článku VII. Záverečné ustanovenia pod písmenom n) Všeobecných obchodných podmienok, neumožňuje dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku, nakoľko rozhodcovská doložka je vsunutá medzi ostatné podmienky, drobným ťažko čitateľným písmom, čo značne sťažuje oboznámenie sa so všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, na ktoré zmluva odkazuje. Okrem toho zmluva je podpisovaná v čase nižšej bdelosti klienta, kedy sa klient najmä sústreďuje na získanie finančných prostriedkov a nepredpokladá, že by sa dostal s ich platením do omeškania. Navyiac, rozhodcovská doložka nespĺňa ani požiadavku písomnej formy, ktorá je klasifikovaná jej neplatnosťou, pretože nebola podpísaná účastníkmi zmluvného vzťahu. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

V tejto súvislosti pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka podáva len príkladný výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Prijateľnosť podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve bolo preto možné skúmať aj z iných hľadísk, než v tomto ustanovení výslovne uvedených, najmä z tých, ktoré boli v súlade so smernicou tak, ako tomu bolo v danom prípade.

Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.